U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové, JUDr. Zdeňka Kühna, Mgr. Daniely Zemanové a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **G. H. I.**, zastoupen Mgr. Pavlem Čižinským, advokátem se sídlem Ječná 7, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 9. 2010, č. j. OAM-16/LE-05-K03-2009, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti výroku I. rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 15. 6. 2011, č. j. 28 Az 66/2010 – 68,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Pavlu Čižinskému **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 7200 Kč, která je splatná do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce podal dne 15. 1. 2009 žádost o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný rozhodl shora označeným rozhodnutím tak, že žalobci neudělil mezinárodní ochranu dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu).

[2] Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu ke krajskému soudu. Krajský soud výrokem I. napadeného rozsudku zamítl žalobu v části, ve které žalobci nebyla udělena mezinárodní ochrana dle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu. Dospěl totiž k závěru, že tvrzení, která žalobce uváděl v průběhu správního řízení i řízení před soudem, jsou nevěrohodná, neboť mezi jednotlivými výpověďmi existují zcela zásadní rozpory. Soud dodal, že problém s pašováním cigaret, který žalobce uváděl a který se může jevit jako reálný, mohl žalobce řešit prostřednictvím běžných právních prostředků, což také učinil. Krajský soud nicméně výrokem II. svého rozsudku zrušil rozhodnutí žalovaného v té části, ve které žalobci nebyla udělena mezinárodní ochrana dle § 14a a § 14b zákona o azylu a v tomto rozsahu vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení. Dospěl totiž k závěru, že informace, na jejichž podkladě posuzoval žalovaný možnost udělení doplňkové ochrany, nejsou z hlediska časového aktuální. Žalovaný vydal rozhodnutí dne 29. 9. 2010, vycházel ovšem z informací, které hodnotily situaci v Sýrii do roku 2009. V případě země původu, která vstupuje do lokálních vojenských konfliktů, kde platí nejstarší stanné právo ve světě

a kde dochází k zatýkání a věznění osob (kritiků režimu) nelze akceptovat použití starších zpráv. Nadto počátkem roku 2011 se situace v Sýrii poměrně dramaticky vyhrotila. Žalovaný si měl opatřit co možná nejvíce aktuální informace.

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti výroku I. rozsudku krajského soudu, jímž byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného v části, v níž mu nebyla udělena mezinárodní ochrana dle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu, včasnou kasační stížnost z důvodu dle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. V doplnění kasační stížnosti stěžovatel rozšířil kasační stížnost i o důvod dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a doplnil kasační stížnost o konkrétní námitky.

[4] Stěžovatel namítá, že výrok správního rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany je celistvý a nelze jej členit na několik výroků. Jednotlivá ustanovení, která jsou ve výroku rozhodnutí uvedena, nelze považovat za jednotlivé výroky. Stěžovatel si v této souvislosti klade otázku, kolik výroků tedy vlastně rozhodnutí žalovaného obsahuje. Stěžovatel tvrdí, že výrok jako celek je buď zcela správný, anebo je nutné provést znovu celé řízení. Soudem zvolené řešení je nepraktické z toho hlediska, kdo má mít k dispozici správní spis, zda žalovaný, který pokračuje ve správním řízení ohledně § 14a a §14b zákona o azylu, nebo Nejvyšší správní soud, který přezkoumává část výroku vztahující se k § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu. Stejně tak se tímto rozhodnutím vyvolává právní nejistota ve věci náhrady nákladů řízení, neboť není zřejmé, jak počítat úspěšnost ve věci (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Stěžovatel uzavírá, že rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany lze buď jako celek potvrdit, anebo jako celek zrušit. Částečné potvrzení ani částečné zrušení možné není. Jelikož tato právní otázka dosud nebyla zcela jasně vyřešena, je kasační stížnost přijatelná ve smyslu § 104a s. ř. s. Kasační stížnost dle repliky stěžovatele ze dne 28. 10. 2011 směřuje ke zvrácení právního názoru vyjádřeného v rozsudku NSS sp. zn. 8 Azs 20/2009.

[5] Stěžovatel dále uvádí, že jakkoliv podrobně se soud věnoval hodnocení věrohodnosti jeho výpovědi, nedostatečně vysvětlil původ a povahu jím předložených dokumentů. Tedy zda se mělo jednat o falza, nebo o pravé doklady. Krajský soud dále neodůvodněně klade rozdílné nároky na zjištění skutkového stavu (aktuálnost informací o zemi původu) ve vztahu k azylu a doplňkové ochraně. Stěžovatel se táže, na základě jakých informací má soud za vyloučené, že nynější občanská válka nezhoršila situaci kurdské menšiny tak, že její potíže dosáhly řádově vyšší intenzity a že v současné době je jejich strach z pronásledování odůvodněn. Z jakého důvodu aplikuje soud rozsudek NSS sp. zn. 2 Azs 48/2007 pouze na posuzování hrozby mučení či nelidského a ponižujícího zacházení, nikoliv však na posuzování rizika pronásledování z azylově relevantního důvodu národnostní příslušnosti či politických názorů? Stěžovatel v závěru poukazuje na dva možné scénáře budoucího vývoje v Sýrii – buď se Kurdové stanou hlavním terčem represí ze strany prezidenta Assada, nebo v případě vítězství opozičních sil se stanou coby „Assadovi kolaboranti“ terčem násilí ze strany nové vlády.

[6] Vzhledem k okolnosti, že v dané věci se jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany (dříve ve věci azylu), Nejvyšší správní soud se ve smyslu § 104a s. ř. s. nejprve zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní

zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být kasační stížnost podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

[7] Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS. Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce nezbytné vyslovit též právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu.

[8] Otázkou oddělitelnosti jednotlivých výroků rozhodnutí o žádosti o udělení azylu se Nejvyšší správní soud již v minulosti zabýval ve vztahu k předchozí právní úpravě účinné do 31. 8. 2006. Dospěl přitom k závěru, že u žaloby směřující proti rozhodnutí obsahujícímu samostatné výroky o neudělení azylu a o neexistenci překážek vycestování soudu nic nebrání v tom, aby zamítl žalobu směřující proti výroku o neudělení azylu a naopak zrušil rozhodnutí v rozsahu výroku o neexistenci překážek vycestování. Výrok o neexistenci překážek podle § 91 zákona o azylu lze samostatně zrušit, aniž by tím byl dotčen další právní osud výroku o neudělení azylu podle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu (viz rozsudek NSS ze dne 25. 5. 2005, č. j. 3 Azs 272/2004 – 67, a ze dne 17. 2. 2006, č. j. 4 Azs 11/2005 – 90). Naproti tomu výrok o neexistenci překážek vycestování je třeba zrušit v případě, pokud by byl zrušen výrok o neudělení azylu (kromě shora cit. rozhodnutí NSS viz k tomuto též rozsudek NSS ze dne 20. 1. 2006, č. j. 4 Azs 47/2005 – 96). Tento právní názor byl posléze potvrzen i usnesením rozšířeného senátu NSS ze dne 23. 5. 2006, č. j. 8 Azs 21/2006 – 164.

[9] Dne 1. 9. 2006 vstoupila v účinnost nová právní úprava, která zrušila institut překážek vycestování a nahradila jej doplňkovou ochrannou, jakožto jednou z forem mezinárodní ochrany. V rozsudku ze dne 22. 7. 2009, č. j. 8 Azs 20/2009 – 99, dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, podle něhož je judikatura vztahující se k oddělitelnosti posouzení překážek vycestování aplikovatelná i na vztah výroku o neudělení mezinárodní ochrany a výroku o doplňkové ochraně. V rozsudku ze dne 11. 3. 2008, č. j. 4 Azs 104/2007 – 73, pak zdejší soud explicitně uvedl, že výroky rozhodnutí o udělení či neudělení doplňkové ochrany podle § 14a a § 14b zákona o azylu jsou výroky závislými na výrocích o neudělení azylu, a proto krajský soud musí, zrušuje-li kterýkoli výrok o neudělení azylu, současně zrušit i výroky o doplňkové ochraně. Výroky o doplňkové ochraně přitom mohou být zrušeny i v případě, že ve vztahu k výrokům o neudělení azylu soud žalobu zamítne.

[10] K dílčímu argumentu stěžovatele, že za dané situace není zřejmé, zda nadále trvá řízení o mezinárodní ochraně, Nejvyšší správní soud odkazuje např. na rozsudek ze dne 25. 5. 2005, č. j. 3 Azs 272/2004 – 67, podle kterého rozhoduje-li se o překážce vycestování v řízení o udělení azylu, pak účastník takového řízení je vždy žadatelem o udělení azylu ve smyslu § 2 odst. 3 zákona o azylu, a to i když v řízení již bylo rozhodnuto o neudělení azylu a zbývá rozhodnout „toliko“ o existenci překážek vycestování. Tyto závěry tak lze přiměřeně vztáhnout i na rozhodování o žádosti o udělení mezinárodní ochrany v části

týkající se pouze doplňkové ochrany (k definici žadatele o mezinárodní ochranu dle nyní účinného znění zákona o azylu viz § 2 odst. 5).

[11] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud uzavírá, že na vznesenou právní otázku oddělitelnosti výroku rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany poskytuje dostatečnou odpověď dosavadní judikatura, k jejíž změně nespatřuje jakýkoliv důvod.

[12] Stěžovatel dále namítá, že rozsudek krajského soudu je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů, neboť z něho není zřejmé, jakým způsobem soud hodnotil stěžovatelem předložené listiny. Celkový závěr krajského soudu o nevěrohodnosti výpovědi stěžovatele s uvedením konkrétních rozporů ve výpovědích stěžovatel v kasační stížnosti nenapadá, což ostatně i sám potvrzuje ve své replice ze dne 28. 10. 2011.

[13] Stěžovatel předložil ve správním řízení 6 listin v arabském jazyce (č. l. 39 – 40, 48 – 51 správního spisu). Z překladů těchto listin do českého jazyka (č. l. 59 – 71 správního spisu) plyne, že se týkají řízení vedených proti stěžovateli ve věci zabaveného tabáku. Krajský soud učinil ohledně „incidentu s cigaretami“ v napadeném rozsudku následující závěr: „*Problém s pašováním cigaret se snad mohl s ohledem na předložené důkazy jevit jako reálný, nicméně ve shodě se žalovaným krajský soud konstatuje, že žalobce měl možnost obrany, tuto řádně využil, ve sporu jej zastupovali advokáti, tudíž řízení probíhalo regulérně. Kromě tohoto zjištění nelze rovněž přehlédnout zásadní a žalobcem ani jeho manželkou nevysvětlené rozpory k této situaci (rok, kdy k incidentu s cigaretami došlo, délka věznění, výše pokuty, apod.). V tomto směru krajský soud žádnou souvislost s azylově-relevantními důvody neshledal.*“ (strana 8, první odstavec).

[14] Rozsudek krajského soudu je plně přezkoumatelný. Z odůvodnění jednoznačně plyne, že soud nezpochybňuje pravost předložených dokladů, ba naopak na jejich základě připouští, že k „incidentu s cigaretami“ skutečně došlo, a to přestože i v tomto případě se ve výpovědi stěžovatele vyskytly vážné rozpory. Krajský soud nicméně dospěl k závěru, že stěžovateli byly v zemi původu poskytnuty všechny záruky práva na spravedlivý proces. Především pak usoudil, že „incident s cigaretami“ nemá souvislost s žádným z azylově relevantních důvodů vymezených v § 12 zákona o azylu. Z rozsudku krajského soudu, ostatně stejně jako z rozhodnutí žalovaného, je zřejmé, jakými úvahami se řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů a utváření závěru o skutkovém stavu (srov. rozsudek NSS ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 – 52, shodně rozsudek ze dne 8. 6.2011, č. j. 2 Azs 8/2011 – 55). Pokud soud nepopřel pravost předložených listinných důkazů a využil je toliko ve prospěch stěžovatele, nebylo třeba v odůvodnění rozsudku vysvětlovat „původ a povahu“ předložených dokumentů.

[15] Poslední námitkou stěžovatel zpochybňuje závěry krajského soudu stran dostatečnosti (z hlediska aktuálnosti) shromážděných informací o zemi původu ve vztahu k posouzení podmínek pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu. Domnívá se, že pokud soud vyhodnotil tyto podklady jako nedostatečné pro posouzení doplňkové ochrany, měl učinit totožný závěr i ve vztahu k azylu, jakožto privilegované formě mezinárodní ochrany.

[16] Nejvyšší správní soud v soudním spise zjistil, že v žalobě ani později v průběhu řízení před krajským soudem stěžovatel nenamítal, že by žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav věci ve vztahu k otázce udělení azylu dle § 12 zákona o azylu. Stěžovatel pouze tvrdil, že shromážděné podklady jsou nedostatečné pro posouzení otázky udělení doplňkové ochrany, a to z důvodu neaktuálnosti zpráv o zemi původu (č. l. 21 a 23 soudního spisu).

[17] Dle § 104 odst. 4 s. ř. s. jsou námitky vznesené poprvé až v řízení o kasační stížnosti, jejichž uplatnění v řízení před krajským soudem nic nebránilo, nepřípustné. To ovšem neplatí v případě námitek založených na skutečnostech, k nimž byl krajský soud povinen přihlédnout i bez námitky.

[18] Ke specifikům soudního přezkumu rozhodnutí o žádosti o udělení mezinárodní ochrany se vyslovil rozšířený senát NSS v usnesení ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009 – 84, publ. pod č. 2288/2011 Sb. NSS. Uvedl v něm, že krajský soud je povinen nad rámec žalobních bodů respektovat princip *non-refoulement* vyplývající z Ženevské úmluvy a i z čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. K tomu je třeba dodat, že v české právní úpravě je tento princip zohledněn institutem doplňkové ochrany, jíž se poskytuje ochrana osobám, kterým by v případě návratu do země původu hrozila vážná újma. Ostatně rozšířený senát ve shora uvedené věci upřesnil, že pokud má soud k dispozici poznatky o tom, že žadateli o azyl je nezbytné poskytnout doplňkovou ochranu podle § 14a zákona o azylu, neboť její neposkytnutí by bylo narušením zásady *non-refoulement* a ochranu již nelze poskytnout v jiném řízení, rozhodnutí žalovaného zruší, aniž by taková skutečnost musela být žalobou výslovně namítána.

[19] Právní závěr rozšířeného senátu se nevztahuje na posuzování podmínek pro udělení azylu. Krajský soud tedy nebyl povinen zabývat se otázkou, kterou stěžovatel poprvé uplatnil až v kasační stížnosti, z úřední povinnosti. Uvedená kasační námitka je proto nepřípustná (§ 104 odst. 4 s. ř. s.) a soud k ní nepřihlížel. Nad rámec nezbytně nutného se ovšem sluší poznamenat, že Nejvyššímu správnímu soudu je známo, že v průběhu roku 2011, tedy až po vydání rozhodnutí žalovaného, došlo k radikální změně poměrů v Syrské arabské republice. Tato změna by v obecné rovině mohla mít dopad eventuálně i na postavení stěžovatele z pohledu zákona o azylu. Nic ovšem nebrání stěžovateli podat novou žádost o mezinárodní ochranu (k tomu podrobněji viz rozsudek NSS ze dne 22. 4. 2011, č. j. 5 Azs 3/2011 – 131). Z pohledu doplňkové ochrany bude tato skutečnost zohledněna v pokračujícím řízení o původní žádosti, neboť v tomto rozsahu bylo rozhodnutí žalovaného zrušeno a bylo mu krajským soudem uloženo, aby doplnil dokazování; rozsudek krajského soudu v této části nebyl napaden kasační stížností a zákonnost jeho rozsudku v tomto bodě přezkoumávána nebyla. Žalovaný by měl v pokračujícím správním řízení zvážit, zda nejsou splněny podmínky pro vydání nového rozhodnutí dle § 101 správního řádu, v němž by znovu rozhodl o původní žádosti v celém rozsahu, tj. i v části týkající se azylu.

[20] S ohledem na shora uvedené soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, neboť ustálená a vnitřně jednotná judikatura poskytuje odpověď na posuzované námitky. Nejvyšší správní soud proto (vedle

námitky, která je nepřípustná – viz bod [19] shora) shledal kasační stížnost nepřijatelnou a odmítl ji podle § 104a s. ř. s.

[21] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

[22] Stěžovateli byl krajským soudem ustanoven zástupcem pro řízení o kasační stížnosti advokát Mgr. Pavel Čižinský; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8, § 120 s. ř. s.). Ustanovený zástupce požadoval přiznání odměny za následující úkony právní věci: převzetí věci, porada s pracovnicí Organizace pro pomoc uprchlíkům Mgr. E. H. dne 23. 8. 2011, studium soudního spisu dne 2. 9. 2011, doplnění kasační stížnosti téhož dne a replika ze dne 28. 10. 2011 k vyjádření žalovaného. Nejvyšší správní soud ustanovenému advokátu přiznal odměnu za zastupování podle § 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. b) a d) a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, spočívající v odměně za tři úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, dvě písemná podání soudu týkající se věci samé – doplnění kasační stížnosti, replika k vyjádření žalovaného) v částce 6300 Kč a v náhradě hotových výdajů v částce 900 Kč; celkem tedy 7200 Kč. Tato částka bude zástupci vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto usnesení. Nejvyšší správní soud podotýká, že doložené studium spisového materiálu dne 2. 9. 2011 substitutem ustanoveného zástupce posoudil jako součást úkonu převzetí a přípravy zastoupení stěžovatelky. Zdejší soud nepovažuje poradu s pracovnicí Organizace pro pomoc uprchlíkům, která zastupovala stěžovatele v řízení před krajským soudem, za úkon právní služby ve smyslu § 11 advokátního tarifu. Přestože stěžovatel nedoložil konkrétní obsah této porady, Nejvyšší správní soud vyšel z toho, že i toto jednání představuje součást úkonu převzetí a přípravy zastoupení stěžovatele.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. prosince 2011

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu